

Nieuwe focus op topfokkerij

Na een aantal veelbewogen en zware jaren meldt Southland Holsteins zich weer nadrukkelijk aan het front van de holsteinfokkerij. De voorbereidingen voor een nieuw EK-optreden zijn al gestart en ook het fokken van stiermoeders behoort weer tot de doelen. Maar alles wel vanuit een duidelijk economische bedrijfsvoering.

TEKST FLORUS PELLIKAAN

Een fraaie vaars die nog niet op een show is geweest, is in het huidige coronajaar geen uitzondering. Maar een vaars zonder keuringsdeelname die toch de maximale score van 89 punten heeft ontvangen, is vrij uniek. Het overkwam Southland Malki Lana (v. Malki) in december. De HHH-show had hét moment moeten worden om haar te meten met de concurrentie, maar tot spijt van haar fokkers Jeroen (27) en Debbie (31) van Beek ging de keuring op het laatste moment toch niet door. 'Maar we hebben haar wat langer door laten lopen en geïnsemineerd met het oog op het EK eind november', klinkt Jeroen ambitieus. 'Samen met twee andere koeien kalft ze in augustus. Het EK duurt nog even en er zijn nog onzekerheden, zoals de quarantaineregels, maar als je niet aan de voorbereidingen begint, wordt het zeker niks', stelt Jeroen droog. Keuringen zijn de grote passie van de jonge Brabantse melkveehouder uit Teteringen. Van kleins af aan ont-

Twee koeien in vorm op dit moment, met links tweedekalfskoe Southland Doc Della (v. King Doc) en rechts de kakelverse vaars Southland Jacob Della (v. Jacoby), beide afkomstig uit de Delliafamilie

BEDRIJFSPROFIEL

namen	Jeroen en Debbie van Beek-van der Veeken met dochtertje Anna
aantal melk- en kalfkoeien	145
aantal stuks jongvee	85
rollend jaargemiddelde	10.422 kg melk, 4,37% vet, 3,48% eiwit
grondgebruik	69 ha (waarvan 23 ha mais)
gemiddeld exterieur	85,8 punten

net achttien en zat in de tweede van de mas toen zijn vader Johan van Beek na een ziekbed van zes weken overleed. 'Het was altijd mijn droom om boer te worden en ik heb zelf besloten om op dat moment met school te stoppen en in het bedrijf te stappen. Het is aan de inzet van onze adviseur Pascal Peeters te danken dat het gelukt is dit te regelen voordat mijn vader overleed', vertelt Jeroen. Hij startte ambitieus en zette zich met moeder Evelien van Beek en medewerker Vincent van Dongen in voor een succesvol vervolg van melkvee- en fokbedrijf Southland Holsteins. 'Ik kende alle koeien, dus dacht dat het wel zou lukken. Wat verzorging en management betreft, ging dat ook goed, maar na verloop van tijd hebben instanties als de overheid en de bank dingen erg moeilijk gemaakt voor ons.' Daarbij kwam dat de ontwikkelingen in de sector de familie Van Beek niet hielpen. In het verleden waren de

Southland 3Star OH Megan (v. Gameday) is een van de eerste potentieel hoge genoomkalveren uit aangekochte embryo's

wikkelde hij zich in het keuringsklaar maken van kalfjes en later van koeien. 'Zonder shows zou ik stoppen met boeren', stelt Jeroen resoluut. 'Koeien voorbereiden richting de show om echt het maximale eruit te halen, dat is zo ontzettend mooi. Eigenlijk is dat nog mooier dan de showdag zelf.'

Zelfgefokte Europees kampioene

Door de twee coronajaren kon de grote hobby nauwelijks tot expressie komen. 'Je had alleen een telefoon vol foto's die je af en toe eens met vrienden deelde, maar we willen met koeien op pad. Mijn grote doel is de prestaties van ons pap evenaren of verbeteren. We willen een Nederlands en Europees kampioene op stal hebben waarvan we minimaal één generatie zelf hebben gefokt. Dat wordt ons levenswerk.'

De start als melkveehouder en fokker verliep voor Jeroen van Beek heel anders dan vooraf gedacht. Hij was

De veestapel is de afgelopen jaren gegroeid van 95 naar 145 melkkoeien

fokkerij-inkomsten, door het fokken van ki-stieren, embryo's en vrouwelijk fokmateriaal, bij Southland groter dan de melkopbrengsten. De introductie van genomische selection bracht daar flinke verandering in, maar een strijdplan om terug in de stiermoederlijsten te komen lag klaar nog voordat Jeroen het bedrijf voortzette. Een bvd-uitbraak trof echter de drie hoogste genomipinken, waardoor de stierenfokkerij verder weg was dan ooit, terwijl de financiering van het bedrijf daar wel op was gebaseerd.

Het doel is om de prijzenkamer op Southland de komende jaren verder te vullen

Financieel zware jaren

Het wegvallen van de fokkerij-inkomsten noopte de jonge melkveehouder tot uitbreiden in aantal koeien. Het koppel groeide van 95 naar 125, tot de fosfaatregeling ook die strategie omverwierp. 'De fosfaatwetgeving

is voor veel boeren in de normale bedrijfsontwikkeling al lastig geweest, laat staan voor ons. De financiële zorgen waren in die periode groot en de toekomst van het bedrijf heeft aan een zijden draadje gehangen', vertelt Jeroen. In 2018 nam hij het bedrijf met zijn onzekere toekomst toch over. 'Dat is volledig te danken aan mijn moeder, want de bank werkte niet mee.'

Later dat jaar kreeg Jeroen verkering met boerendochter en provinciegenoot Debbie van der Veeken. Al snel trokken ze samen op om de toekomst van het bedrijf veilig te stellen. 'We hebben alle bedrijfsprocessen kritisch bekeken en veranderingen doorgevoerd, zodat we economisch scherper kunnen draaien. Omdat de bank nog steeds niet mee wilde werken, hebben we zelf steeds naar creatieve oplossingen moeten zoeken', vertelt Debbie. Buiten de bank om werden er fosfaatrechten gekocht en dertig koeien aangeschaft bij de bevriende familie Graumans, die stopte met het bedrijf. Ook het jongvee werd in aantal gereduceerd, waardoor er 145 koeien gemolken konden worden. 'Daarnaast zijn we ermee begonnen om 65 procent van de koeien met Belgisch witblauw en angus te insemineren en de rest voor een groot gedeelte met geseekt sperma. De keuzes met welke koeien je wel en met welke je niet verder fokt, zijn nodig en na twee jaar kunnen we zeggen dat we eraan gewend zijn en dat het systeem werkt. De blauwe kalveren leveren goed geld op en van de beste koeien ben je verzekerd van een vaarskalf.'

Ook optimaliseerden ze het graslandmanagement en de beweiding met behulp van een adviseur verder en zaaiden ze grasklaverweiden in om de voer- en bemestingskosten te reduceren.

Ruimte in koe en pedigree

In de dagelijkse werkzaamheden is veel structuur gebracht. Zo worden op vaste dagen koeien drooggezet of bekapt. 'De omstandigheden hebben er mede voor gezorgd dat we gestructureerd moesten werken, omdat ik op vaste dagen in de week hulp had. Maar nu helpt het ook het totale management. En als alles eenmaal gaat

lopen, zie je de productie ook toenemen. Het rollend jaargemiddelde is nu bijna 10.500 kilo, maar voorspeld staan we al op 11.000 kilo’, vertelt Jeroen trots. Debbie vult aan: ‘We streven niet koste wat het kost naar een hoge productie, maar verzorgen en voeren de koeien goed en als het dan goed loopt, zie je die productie vanzelf stijgen.’

De jonge melkveehouders – inmiddels bijna een jaar ouders van dochter Anna – kijken weer met opgeheven hoofd richting de toekomst. ‘We hebben de focus gelegd op een gezond melkveebedrijf en dat is gelukt. De huidige melkprijs helpt daarbij, al blijven de uitdagingen in de sector groot. Toch kunnen we concluderen dat we weer aan de goede kant van de streep zitten en we zijn nog jong. Met de mensen die bij ons passen, gaan we de toekomst met vertrouwen tegemoet’, vertelt Debbie. In die toekomst ligt absoluut een prominente rol voor de fokkerij weggelegd, maar wel vanuit een economisch perspectief dus. ‘De keuze met welke koeien we wel en met welke we niet fokken, is niet heel moeilijk. Ik weet welke lijnen wel en welke niet goed fokken en pedigrekennis is een tik van mij’, vertelt Jeroen met een lach. ‘Als een koe tochtig is, hoef ik ook geen vijf minuten na te denken over de paring. De koeien zitten in mijn hoofd en ik weet welke kant ik op wil.’

In het fokdoel staan een fraai frame met voldoende capaciteit en openheid en een onberispelijke, goed aangehechte uier centraal. Jeroen gebruikt niet enkel hoge showstieren om dat te bereiken, zo bewijst de eerder genoemde Malkidochter Southland Malki Lana. ‘Veel Noord-Amerikaanse stieren die wij gebruiken hebben openheid en melktype, het is dan fijn om een stier als Malki daarnaast te kunnen gebruiken om wat power toe te voegen en ruimte te maken in de bloedvoering, zonder toe te geven op uiers.’

Eerste kalveren voorspeld boven 3000 gTPI

Een voorbeeld van een koe die Jeroen op dit moment graag ziet, is Southland Doc Dellia, een diepgeribde King Docdochter uit de vermaarde Delliafamilie, die al jaren in de Brabantse fokstal te vinden is. Als verse tweedekalfskoe werd ze mede door haar fraai aangehechte uier inge-

schreven met 88 punten. De vaarzenlijst had ze afgesloten met bijna 10.000 kilo melk, 4,72% vet en 3,49% eiwit.

Hoge verwachtingen hebben de twee jonge fokkers ook van de kakelverse vaars Southland Jacob Dellia, een Jacobdochter uit weer de Delliafamilie. ‘Ze viel als kalf al op met haar stijlvolle, fraai gewelfde skelet’, weet Debbie nog. Mede door haar lange uier schaart ze zich bij het nieuwe showpotentieel van Southland. ‘Nu maar hopen op een snelle start van keuringen’, zegt Jeroen hoopvol. Stieren die op dit moment kansen krijgen in de veestapel zijn: Parfect, Hotline, Victor, Davinci en Enzo. Bij het jongvee zijn nakomelingen te vinden van Stantons Chief, Have it All, Thunderstorm en Lambda.

Toen tijdens de coronapandemie de keuringskriebels geen ruimte kregen, voelde Jeroen toch de drang weer wat in de indexfokkerij te doen. Samen met Toon van Rijen, met wie Jeroens vader Johan ook al in de fokkerij actief was, kochten ze een Einsteinpink met 2950 gTPI. Ook werden er wat Gameday-embryo’s uit het 3Star-programma van Koole & Liebrechts gekocht. ‘Ze worden voorspeld boven de 3000 gTPI en hebben dus de potentie om tot de top van Europa en de wereld te behoren. De eerste kalveren van deze embryo’s zijn net geboren en laten we nu onderzoeken op genomics. Binnen een week hadden we veel oude connecties weer aan de telefoon die hier jaren niet zijn geweest, dat is wel grappig. We zijn ook op dat punt weer terug in beeld.’

Met de indexfokkerij hebben Jeroen, Debbie en Toon een duidelijk doel voor ogen. ‘In de toplijsten zie je nu stieren met een waardeloos exterieur van nog geen punt PTAT in de top staan. Wij missen goede exterieurwaarden bij een groot aantal van de allerjongste stieren en gaan daarop inzetten. We hebben nu geïnvesteerd in een goede start en gaan er op onze manier mee verder. Vanuit de basis van koeien die goed in elkaar zitten, stieren fokken met hoge genomics. Op die manier moet Southland weer boven aan de stierenkaarten komen te staan.’ Maar als Jeroen en Debbie een keuze zouden moeten maken voor showfokkerij of indexfokkerij? ‘Dan kiezen we absoluut voor showfokkerij. Dat is onze grote hobby, daar ligt onze passie en liefhebberij. We staan te popelen om weer koeien te gaan voorbereiden op shows.’ |

Verdere groei in omvang van het bedrijf behoort op dit moment niet tot de prioriteiten

